

МОНГОЛ УЛСЫН
САНГИЙН САЙДЫН ТУШААЛ

... оны ... сарын ... өдөр

Дугаар ...

Улаанбаатар хот

ТУШААЛЫН ХАВСРАЛТАД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1.3 дахь заалтыг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1.“Маягт, заавар батлах тухай” Сангийн сайдын 2017 оны 12 дугаар сарын 14-ний өдрийн 361 дугаар тушаалын 2 дугаар хавсралтаар батлагдсан “Санхүүгийн тайлангийн А маягт”-д доор дурдсан агуулгатай мөр, тодруулга маягт нэмсүгэй.

1/“20.1.Борлуулалт маркетингийн болон ерөнхий ба удирдлагын зардлууд” тодруулга маягтын “20.Зар сурталчилгааны зардал” гэсэн мөрний дараа “21.Хөдөлмөр аюулгүй байдлын зардал” гэсэн мөрийг, “22.Бусад зардал” гэсэн мөрийг;

2/“13.1.Хайгуул үнэлгээний хөрөнгө” гэсэн тодруулга маягтыг;

3/“20.4.Санхүүгийн зардал” гэсэн тодруулга маягтыг;

2.“Санхүүгийн тайлангийн А маягт”-ын “9.Үндсэн хөрөнгө”, “10.Биет бус хөрөнгө”, “16.5.Богино хугацаат өр төлбөр”, “16.6.Урт хугацаат зээл болон бусад урт хугацаат өр төлбөр”, “18.Борлуулалтын орлого болон борлуулалтын өртөг” гэсэн тодруулга маягтыг хавсралтаар тус тус өөрчлөн баталсугай.

3. “Санхүүгийн тайлангийн А маягт”-ын “25.Хөрөнгө оруулалт” гэсэн тодруулга маягтыг хүчингүй болгосугай.

4.Энэхүү тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын газар /Б.Болормаа/-т үүрэг болгосугай.

САНГИЙН САЙД

Б.ЖАВХЛАН

10. ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ

	Үзүүлэлт	Газрын сайжруулалт	Барилга, байгууламж	Машин, тоног төхөөрөмж	Тээврийн хэрэгсэл	Тавилга эд хогшил	Компьютер, бусад хэрэгсэл	Бусад үндсэн хөрөнгө	Нийт дүн
1	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ /ӨРТӨГ/								
1.1	Эхний үлдэгдэл								
1.2	Нэмэгдсэн дүн								
	Худалдаж авсан, өөрөө барьж байгуулсан								
	Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар								
	Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар								
	Зээл, тусламж, хандиваар								
	Бусад								
	Дахин үнэлгээний нэмэгдэл								
1.3	Хасагдсан дүн (-)								
	Худалдсан								
	Үнэгүй шилжүүлсэн								
	Акталсан								
	Бусад								
1.4	Үндсэн хөрөнгө дахин ангилсан								
1.5	Үндсэн хөрөнгө, ХОЗҮХХ хооронд дахин ангилсан								
1.6	Эцсийн үлдэгдэл								
2	ХУРИМТЛАГДСАН ЭЛЭГДЭЛ								
2.1	Эхний үлдэгдэл								
2.2	Нэмэгдсэн дүн								
	Байгуулсан элэгдэл								
	Дахин үнэлгээгээр нэмэгдсэн								
	Үнэ цэнийн бууралтын буцаалт								
2.3	Хасагдсан дүн								
	Данснаас хассан хөрөнгийн элэгдэл								
	Дахин үнэлгээгээр буурсан								
	Үнэ цэнийн бууралт								
2.4	Эцсийн үлдэгдэл								
3	ДАНСНЫ ЦЭВЭР ДҮН								
3.1	Эхний үлдэгдэл (1.1 - 2.1)								
3.2	Эцсийн үлдэгдэл (1.6 - 2.4)								

Тэмдэглэл. (Биет хөрөнгийн анги бүрийн хувьд ашигласан хэмжилтийн суурь, хорогдол тооцох арга, ашиглалтын хугацаа, дахин үнэлсэн бол дахин үнэлгээ хүчинтэй болсон хугацаа, хараат бус үнэлгээчин үнэлсэн эсэх, бусад биет бус хөрөнгийн бүрэлдэхүүн болон бусад тайлбар тэмдэглэлийг хийнэ).

10. БИЕТ БУС ХӨРӨНГӨ

	Үзүүлэлт	Зохиогчийн эрх	Компьютерын программ хангамж	Мэдээллийн сан*	Патент	Барааны тэмдэг	Тусгай зөвшөөрөл	Газар эзэмших эрх	Судалгаа, шинжилгээний ажил**	Бусад биет бус хөрөнгө	Нийт дүн
1	БИЕТ БУС ХӨРӨНГӨ /ӨРТӨГ/										
1.1	Эхний үлдэгдэл										
1.2	Нэмэгдсэн дүн										
	Худалдаж авсан, дотооддоо бий болгосон										
	Улсын төсвийн хөрөнгөөр										
	Орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр										
	Зээл, тусламж, хандиваар										
	Бусад										
	Дахин үнэлгээний нэмэгдэл										
1.3	Хасагдсан дүн (-)										
	Худалдсан										
	Үнэгүй шилжүүлсэн										
	Акталсан										
	Бусад										
1.4	Эцсийн үлдэгдэл										
2	ХУРИМТЛАГДСАН ХОРОГДОЛ										
2.1	Эхний үлдэгдэл										
2.2	Нэмэгдсэн дүн										
	Байгуулсан хорогдол										
	Дахин үнэлгээгээр нэмэгдсэн										
	Үнэ цэнийн бууралтын буцаалт										
2.3	Хасагдсан:										
	Данснаас хассан хөрөнгийн хорогдол										
	Дахин үнэлгээгээр хасагдсан										
	Үнэ цэнийн бууралт										
2.4	Эцсийн үлдэгдэл										
3	ДАНСНЫ ЦЭВЭР ДҮН										
3.1	Эхний үлдэгдэл (1.1-2.1)										
3.2	Эцсийн үлдэгдэл (1.4-2.4)										

Тэмдэглэл. (Биет бус хөрөнгийн анги бүрийн хувьд ашигласан хэмжилтийн суурь, хорогдол тооцох арга, ашиглалтын хугацаа, дахин үнэлсэн бол дахин үнэлгээ хүчинтэй болсон хугацаа, хараат бус үнэлгээчин үнэлсэн эсэх, бусад биет бус хөрөнгийн бүрэлдэхүүн болон бусад тайлбар тэмдэглэлийг хийнэ).

*Мэдээллийн сан- Мэдээллийн сан нь зохион байгуулагдсан мэдээлэл буюу өгөгдлөөс бүрдэнэ. Мэдээллийн санг өөрийн зорилгод ашиглах эсвэл байгаа мэдээлэлд нэвтрэх лицензийг авах замаар борлуулах зорилгоор байгуулдаг. Өөрийн хэрэгцээнд ашиглах мэдээллийн сан, худалдан авсан мэдээллийн сан буюу мэдээллийн санд нэвтрэх лиценз эсвэл байгаа мэдээлэлд нэвтрэх лицензийг авах зэрэг нь энд хамаарна.

**Судалгаа, шинжилгээний ажил- Хүний мэдлэгийг нэмэгдүүлэх, мэдлэг шаардсан, бүтээлчээр ашиглах зорилгоор системтэйгээр гүйцэтгэсэн шинжилгээ судалгаа, хөгжлийн ажлын бүтээл, үр дүнгийн зардал орно.

13.1 ХАЙГУУЛ ҮНЭЛГЭЭНИЙ ХӨРӨНГӨ

№	үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Нэмэгдсэн дүн			Хорогдсон дүн	Эхний үлдэгдэл
			Өөрийн хөрөнгөөр хийсэн	Улс, орон төсвийн хөрөнгө оруулалтаар	Бусад		
1	Хайгуул үнэлгээний хөрөнгө						

18. БОРЛУУЛАЛТЫН ОРЛОГО БОЛОН БОРЛУУЛАЛТЫН ӨРТӨГ

№	Үзүүлэлт	Өмнөх оны дүн	Тайлант оны дүн
1	Борлуулалтын орлого:		
1.1	Бараа, бүтээгдэхүүн борлуулсны орлого		
1.2	Ажил, үйлчилгээ борлуулсны орлого		
1.3	Нийт борлуулалтын орлого		
2	Цэвэр борлуулалт		
3	Борлуулалтын өртөг:		
3.1	Цалингийн зардал		
3.2	НДШ-ийн зардал		
3.3	Материалын зардал		
3.4	Тээвэр, шатахууны зардал		
3.5	Түрээсийн зардал		
3.6	Элэгдэл, хорогдлын зардал		
3.7	Судалгаа, шинжилгээний ажлын зардал		
3.8	Бусад		
	Нийт борлуулалтын өртөг		

20.1 БОРЛУУЛАЛТ МАРКЕТИНГИЙН БОЛОН ЕРӨНХИЙ БА УДИРДЛАГЫН ЗАРДЛУУД

№	Зардлын төрөл	Өмнөх оны дүн		Тайлант оны дүн	
		БорМар	ЕрУд	БорМар	ЕрУд
1	Ажиллагчдын цалингийн зардал				
2	НДШ-ийн зардал				
3	Албан татвар, төлбөр, хураамжийн зардал				
4	Томилолтын зардал				
5	Бичиг хэргийн зардал				
6	Шуудан холбооны зардал				
7	Мэргэжлийн үйлчилгээний зардал				
8	Сургалтын зардал				
9	Сонин сэтгүүл захиалгын зардал				
10	Даатгалын зардал				
11	Ашиглалтын зардал				
12	Засварын зардал				
13	Элэгдэл, хорогдлын зардал				
14	Түрээсийн зардал				
15	Харуул хамгааллын зардал				
16	Цэвэрлэгээ үйлчилгээний зардал				
17	Тээврийн зардал				
18	Шатахууны зардал				
19	Хүлээн авалтын зардал				
20	Зар сурталчилгааны зардал				
21	Хөдөлмөр аюулгүй байдлын зардал				
22	Бусад				
	Нийт дүн				

20.4 Санхүүгийн зардал

№	Зардлын төрөл	Өмнөх оны дүн	Тайлант оны дүн
1	Зээлийн хүү		
2	Банк, санхүүгийн үйлчилгээний зардал		
3	Бусад		
4	Нийт дүн		

16. ӨР ТӨЛБӨР

16.5 Богино хугацаат өр төлбөр

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл			Дүн
		Улсын байгууллагад төлөх өр*	Хувийн байгууллагад төлөх өр	Гадаадын байгууллагад төлөх өр**	
Дансны өглөг					
Цалингийн өглөг					
Татварын өр					
НДШ-ийн өглөг					
Богино хугацаат зээл					
Хүүгийн өглөг					
Ногдол ашгийн өглөг					
Урьдчилж олсон орлого					
Нөөц /өр төлбөр/					
Бусад богино хугацаат өр төлбөр					
Борлуулах зорилгоор эзэмшиж буй эргэлтийн бус хөрөнгөнд хамаарах өр төлбөр					
Нийт дүн					

Тэмдэглэл. * Улсын байгууллага ангилалд Төрийн болон орон нутгийн өмчит байгууллагатай холбоотой өр болон татварын өрийг оруулна.

**Гадаадын байгууллагад төлөх өртэй бол тайлбар хэсэгт зээлдэгчийн нэр, зээлийн зориулалтыг товч байдлаар оруулна.

16.2 Урт хугацаат зээл болон урт хугацаат өр төлбөр

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл			Дүн
		Улсын байгууллагад төлөх өр*	Хувийн байгууллагад төлөх өр	Гадаадын байгууллагад төлөх өр**	
Урт хугацаат зээл					
Нөөц /өр төлбөр/					
Хойшлогдсон татварын өр					
Бусад урт хугацаат өр төлбөр					
Нийт дүн					

Тэмдэглэл. *Улсын байгууллага ангилалд Төрийн болон орон нутгийн өмчит байгууллагатай холбоотой өр болон татварын өрийг оруулна.

**Гадаадын байгууллагад төлөх өртэй бол тайлбар хэсэгт зээлдэгчийн нэр, зээлийн зориулалтыг товч байдлаар оруулна.

ТАНИЛЦУУЛГА

Засгийн газрын 2022 оны 9 дүгээр сарын 5-ны өдрийн 334 дугаар тогтоолын 2 дахь заалтад Төрийн байгууллагуудад аж ахуйн нэгж, байгууллагаас тайлагнадаг статистикийн болон бүртгэлийн мэдээлэл, татвар, санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтийг нэгтгэх, уялдуулах талаар холбогдох арга хэмжээ авахыг Сангийн сайд Б.Жавхлан, Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд Х.Нямбаатар нарт даалгаж, Үндэсний статистикийн хорооны дарга Б.Батдаваад зөвлөсүгэй.” гэж заасан.

Засгийн газрын 2022 оны 334 дүгээр тогтоолын дагуу “Ажлын хэсэг байгуулах тухай” Сангийн сайдын 2023 оны 50 дугаар тушаалын хавсралтаар аж ахуйн нэгж, байгууллагаас тайлагнадаг статистикийн болон санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтийг нэгтгэх, уялдуулан боловсруулж, батлуулах үүрэг бүхий ажлын хэсгийг байгуулан ажиллалаа.

Ажлын хэсэг нь санхүүгийн тайлангийн маягтад статистикийн тооцоо судалгаанд шаардлагатай зарим үзүүлэлтүүдийг тусгах талаар судалгааг хийж, төслийг боловсруулсан. “Маягт, заавар батлах тухай” Сангийн сайдын 2017 оны 361 дугаар тушаалын 2 дугаар хавсралтаар батлагдсан “Санхүүгийн тайлангийн А маягт”-д дараах өөрчлөлтийг оруулж байна Үүнд:

1. “20.1.Борлуулалт маркетингийн болон ерөнхий ба удирдлагын зардлууд” гэсэн тодруулга маягтад мөр нэмэхээр, мөн “13.1.Хайгуул үнэлгээний хөрөнгө”, “20.4.Санхүүгийн зардал” гэсэн тодруулга маягтыг тус тус нэмэхээр;
2. Санхүүгийн бодлогын газар, Хөгжлийн санхүүжилт хөрөнгө оруулалтын газраас ирүүлсэн саналын дагуу “Санхүүгийн тайлангийн А маягт”-ын “9.Үндсэн хөрөнгө”, “10.Биет бус хөрөнгө”, “16.5.Богино хугацаат өр төлбөр”, “16.6.Урт хугацаат зээл болон бусад урт хугацаат өр төлбөр”, “18.Борлуулалтын орлого болон борлуулалтын өртөг” гэсэн тодруулга маягтыг тус тус шинэчлэн батлахаар төслийг боловсруулаад байна.

Санхүүгийн тайлангийн тодруулга маягтад дээрх өөрчлөлтийг тусгаснаар мэдээллийн давхардал багасгах, аж ахуйн нэгж, байгууллагын ачаалал буурах, төрийн байгууллагуудын мэдээллийн сангийн өгөгдлийг уялдуулан санхүү, статистикийн тооцоолол, судалгаа шинжилгээ хийх боломж бүрдэнэ.

“Тушаалын хавсралтад нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай” Сангийн сайдын тушаалын төслийг боловсруулан яамны газар хэлтсүүд болон Үндэсний статистикийн хорооноос санал авч, ирүүлсэн саналыг тусгасан болно. Тус тушаалын төсөлд олон нийтээс санал авахаар яамны цахим хуудаст 2023 оны 9 дүгээр сарын өдрөөс эхлэн 1 сарын хугацаатайгаар байршуулсан бөгөөд 7 дугаар сард 100 гаруй аж ахуйн нэгжийн нягтлан бодогч нарыг оролцуулсан хэлэлцүүлгийг зохион байгуулсан.

Үндэсний статистикийн хороо, газруудаас ирүүлсэн саналыг ирүүлсэн бичиг болон бусад холбоост байршууллаа.